

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

อุตสาหกรรมในประเทศไทยใช้ทรัพยากรจากธรรมชาติในการประกอบธุรกิจก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมา เช่น ภาวะโลกร้อน สภาพภูมิอากาศแปรปรวน ภัยธรรมชาติ ขยะมูลฝอย สิ่งที่เกิดขึ้นนี้ส่งผลกระทบต่อสังคม สภาพแวดล้อม และชุมชน เนื่องจากบริษัทเป็นหน่วยงานหนึ่งในสังคม หากสังคม สภาพแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสียมีปัญหาและได้รับผลกระทบก็จะทำให้บริษัทมีปัญหาด้วย และการดำเนินกิจการที่ไม่เป็นธรรม เบียดเบียนสังคม เพื่อหวังกำไรอย่างเดียว จะทำให้ธุรกิจไม่ประสบความสำเร็จในระยะยาว หากบริษัทต้องการประสบความสำเร็จในระยะยาวและต้องการให้บริษัทกับผู้มีส่วนได้เสียดำเนินกิจกรรมควบคู่ไปด้วยกันได้ ผู้บริหารจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นแนวคิดที่มีรากฐานมาจากหลักคุณธรรมศาสนา ทำให้องค์กรสร้างคุณดี และกิจการมีการดำเนินงานที่คำนึงถึง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย อย่างมีจรรยาบรรณ และตระหนักถึงผลกระทบทางลบจากการดำเนินธุรกิจที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสียโดยลดผลกระทบและป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนมีธรรมาภิบาลเป็นเครื่องมือกำกับดูแลกิจการในการดำเนินธุรกิจด้วยความโปร่งใส สุจริต พร้อมก็นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการ โดยความรับผิดชอบต่อสังคมมีเป้าหมายเพื่อสร้างความยั่งยืนให้กิจการ และทำให้ธุรกิจมีความสามารถในการแข่งขัน (สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม, 2555) นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี เพื่อให้ข้อมูลการเปิดเผยสื่อไปถึงนักลงทุนในการประกอบการตัดสินใจลงทุนและเจ้าหน้าที่สถาบันการเงินในการประกอบพิจารณาการให้สินเชื่อ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2555)

ในการประกอบธุรกิจบริษัทมีการจัดหาเงินทุนมาจากเจ้าหน้าที่โดยการกู้ยืม มีต้นทุนทางการเงินคือ ดอกเบี้ย และจัดหาเงินทุนจากเจ้าของโดยการระดมเงินทุน มีต้นทุนทางการเงินคือ ต้นทุนเสียโอกาส ทั้งเจ้าหน้าที่และเจ้าของเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญของกิจการ โดยต้นทุนเงินทุนเป็นค่าใช้จ่ายที่

ธุรกิจต้องจ่ายไปเพื่อให้ได้เงินทุนจำนวนหนึ่งเข้ามาใช้ในการลงทุนและเป็นอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่ธุรกิจควรได้รับจากการลงทุน เมื่อกิจการลงทุนในโครงการที่ให้อัตราผลตอบแทนสูงกว่าต้นทุนเงินทุนจะทำให้มูลค่าของกิจการเพิ่มขึ้น (สุมาลี อุณหะนันท์, 2552) และการจัดหาเงินทุนจากแหล่งระยะยาวให้มีต้นทุนต่ำเฉลี่ยต่ำที่สุดจะส่งผลให้ราคาตลาดของหุ้นสามัญสูงเป็นการสร้างความพึงพอใจหรือความมั่งคั่งให้ผู้ถือหุ้นสามัญทำให้กิจการมีความยั่งยืนและหุ้นสามัญเป็นที่ต้องการทำให้นักลงทุนมาลงทุนมากขึ้น (พรรณภา ชูวนิมิตรกุล, 2559) โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นแหล่งระดมทุนระยะยาวสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่เพื่อนำเงินไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนหรือขยายธุรกิจ รวมทั้งช่วยให้มีโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสมต่อการดำเนินงาน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558 : ออนไลน์)

ปัจจุบันผู้ลงทุนให้ความสำคัญในการเลือกลงทุนบริษัทจดทะเบียนที่มีการดำเนินกิจการด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น (สถาบันไทยพัฒนา, 2556) โดยบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมย่อมได้รับความน่าเชื่อถือจากการประเมินของแหล่งเงินทุนทำให้มีโอกาสหาเงินกู้หรือทุนมาใช้ในการบริษัทและมีอัตราดอกเบี้ยต่ำ (โสภณ พรโชคชัย, 2553) และความรับผิดชอบต่อสังคมทำให้ราคาหุ้นมีเสถียรภาพและมีส่วนเกินมูลค่าหุ้นในอัตราที่สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยซึ่งเป็นสิ่งที่นักลงทุนต้องการ เป็นโอกาสที่บริษัทสามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้มากขึ้นซึ่งจะทำให้ต้นทุนทางการเงินต่ำกว่าปกติ (สถาบันไทยพัฒนา, 2548) เป้าหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมก็เพื่อให้ธุรกิจมีความยั่งยืนและการที่ธุรกิจสามารถบริหารต้นทุนทางการเงินให้ต่ำก็จะสร้างความมั่งคั่งให้ผู้ถือหุ้นทำให้กิจการมีความยั่งยืนและประสบความสำเร็จในระยะยาว

การศึกษาในต่างประเทศ เช่น Zohreh and Bahman (2013) ศึกษาความสัมพันธ์ความรับผิดชอบต่อสังคมกับต้นทุนเงินทุนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เตหะรานพบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับต้นทุนเงินทุนและต้นทุนส่วนของผู้ถือหุ้นแต่ไม่พบความสัมพันธ์กับต้นทุนหนี้สิน และงานวิจัยของ Shih - wei, Fengyi and Chia-ming (2014) ศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมกับต้นทุนเงินทุนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไต้หวันพบว่าบริษัทที่ได้รับรางวัลความรับผิดชอบต่อสังคมมีต้นทุนเงินทุนต่ำ

สำหรับการศึกษาในประเทศไทย รัชนิยา บังเมฆ, รวี ลงกานี และมนทิพย์ ตั้งเอกจิต (2554) ศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและต้นทุนเงินทุนส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับต้นทุนเงินทุนส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างไรก็ตามการศึกษานี้แตกต่างจากรัชนิยา บังเมฆ และคณะ (2554) ที่ศึกษาต้นทุนส่วนของผู้ถือหุ้นโดยใช้แบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์ เนื่องจากบริษัทมีการระดมเงินทุนจากเจ้าของและยังมีการกู้ยืม

จากเจ้าหนี้ด้วยการศึกษานี้จึงใช้ต้นทุนเงินทุนถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Cost of Capital : WACC) มาคิดต้นทุนเงินทุน และในการศึกษานี้แตกต่างจากการศึกษาของ จันทนา ธนสาร บริสุทธิ์ (2556) รุติมา กิ่งแก้ว (2555) โดยการศึกษานี้ได้้นำรายการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจในงานวิจัยของ Murcia and Santos (2012) มาวัดการเปิดเผยข้อมูล จึงเป็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมกับต้นทุนเงินทุนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมกับต้นทุนเงินทุนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตระหนักถึงการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งมีความสำคัญต่อธุรกิจ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมกับต้นทุนเงินทุนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมกับต้นทุนเงินทุนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.3.2 เพื่อให้นักลงทุนนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจลงทุนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

1.4 นิยามศัพท์

การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลตามแนวปฏิบัติในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยวัดการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม 3 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ

ต้นทุนเงินทุน หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ธุรกิจต้องเสียไปเพื่อให้ได้เงินทุนมาใช้ในการลงทุน โดยคำนวณจากค่าเฉลี่ยต้นทุนเงินทุนถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Cost of Capital : WACC)

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2558